

Helsinki

Ota koppi -ohjelma

Lapsen kielen ja puheen kehityksen tukeminen

Helsinki

Sosiaali- ja terveystyö, neuvolat ja perhekeskukset

www.otakoppi-ohjelma.fi

Äidinkieli on lapsen tärkein kieli. Se on lapsen ja vanhempien yhteinen kieli, se on myös tie omaan kulttuuriin ja historiaan.

Hyvä äidinkielen hallinta on perusta kaikelle oppimiselle, myös suomen kielen oppimiselle. Vanhempien on hyvä aina puhua lapselle omaa äidinkieltään, ei opettaa suomen kieltä. Lapsi oppii suomea päiväkodissa ja koulussa.

On tärkeää, että äidinkieltä tuetaan kotona johdonmukaisesti kaikissa arjen tilanteissa. Jos vanhemmilla on eri kieli, kumpikin puhuu aina omaa kieltään lapselle. Vaikka lapsi ei aktiivisesti käyttäisikään vanhemman puhumaa kieltä, kielen ymmärtäminen kehittyy ja myös puhuminen tällä kielellä alkaa onnistua.

Vauva-aikana

Vauvan on hyvä olla lähellä ja sylissä.

Ilmaise vauvalle iloitsevasi hänestä.

Juttele vauvalle paljon ja katso häntä samalla silmiin.

Kun hoidat vauvaa, esim. puet häntä kerro samalla mitä teet.

Nimeä ympäristön asioita, esineitä ja ihmisiä.

Leikki-ikäisenä

Juttele lapsen arkitilanteissa niistä asioista, joista lapsi on kiinnostunut, silloin lapsi oppii parhaiten sanoja. Kuuntele, mitä lapsi vastaa.

Kun hoidat lasta, kerro samalla mitä teet *"laitetaan sukat jalkaan"* anna asioille nimiä, myös toiminnoille ja tunteille *"äiti tietää, että sinua harmittaa, koska..."*

Kysele lapselta tuttuja asioita esim. *"missä auto on?"* tai *"haluatko maitoa vai vettä?"*

Laula, loruttele, leiki lapsen kanssa omalla kielelläsi. Leikkiminen on tärkeää lapsen kehitykselle ja oppimiselle.

Älä korjaa lapsen puhetta vaan anna hänelle hyvä puhemalli. Lapsi sanoo *"kiia"*, aikuinen sanoo *"joo, kohta lue-taan uutta kirjaa"*.

Lapsi oppii uusia sanoja, kun katselette yhdessä kirjoja. Kerro kirjan kuvista lapselle ja kerro tarinoita esimerkiksi omasta lapsuudestasi ja kodistasi.

Lapsen ymmärtäminen kehittyy, kun annat hänelle pieniä tehtäviä *"anna pipo"* tai *"näytä missä on kenkä"*.

Pelkkä TV:n, videoiden ja DVD:n katse-lu tai tietokonepelit eivät kehitä lapsen kieltä!

Kun lapsi on oppimassa suomen kieltä esim. päivähoidossa

Vastaa lapselle omalla kielelläsi, vaikka lapsi itse käyttäisi suomen kieltä puhuessaan.

Jos lapsi ei tiedä jotain sanaa ja sanoo sen suomen kielellä, vanhempi toistaa sanan omalla kielellään.